

Briuselis, 2026 m. kovo 6 d.
(OR. en)

6615/26
ADD 1

LIMITE

CORLX 193
CFSP/PESC 271
CONUN 20
COARM 19

PRANEŠIMAS

Dalykas: TARYBOS SPRENDIMAS, kuriuo remiamas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų teikimo mechanizmas siekiant sumažinti ginklų nukreipimo ir neteisėtos prekybos jais riziką (iTrace VI).
Priedas

PRIEDAS

PROJEKTO DOKUMENTAS

**Projektas, kuriuo remiamas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir šaudmenų teikimo mechanizmas siekiant sumažinti jų nukreipimo ir neteisėto perdavimo riziką
(iTrace VI)**

Visuotinis ataskaitų dėl įprastinių ginklų ir jų šaudmenų teikimo mechanizmas *iTrace*

1. Bendra informacija ir pagal BUSP teikiamos paramos tikslingumo paaiškinimas

1.1. Šis sprendimas grindžiamas keliais iš eilės priimtais Tarybos sprendimais dėl kovos su įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimo bei neteisėtos prekybos jais destabilizuojančiu poveikiu konfliktų paveiktose vietovėse, visų pirma sprendimais 2013/698/BUSP, (BUSP) 2015/1908, (BUSP) 2017/2283, (BUSP) 2019/2191 ir (BUSP) 2023/387, kuriais buvo nustatytas visuotinis ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų bei jų šaudmenų teikimo mechanizmas *iTrace* ir stiprinamas jo veikimas.

Įprastinių ginklų bei jų šaudmenų nukreipimas ir neteisėta prieiga prie jiems gaminti ir eksploatuoti reikalingų komponentų ir technologijų kelia aiškų iššūkį Sąjungos saugumui. Tai, be kita ko, apima priešišku valstybių vykdomą jų įsigijimą ir tolesnę perdavimą; leidimo neturinčių tokių ginklų gavėjų veiklą, kenkiančią Sąjungos vystymosi ir krizių valdymo, humanitarinėms ir stabilizavimo pastangoms nuo ginkluotųjų konfliktų nukentėjusiuose pasaulio regionuose ir tai, kad nusikaltėliai, organizuotos nusikalstamos grupuotės ir teroristai juos naudoja išpuoliams Europos teritorijoje vykdyti.

Pagal Sprendimą (BUSP) 2023/387 vykdomos veiklos rezultatai patvirtina, kad per tą laiką, kai vienas po kito buvo įgyvendinami *iTrace* veiksmai, mūšio lauko pobūdis pasikeitė. Priešiškos valstybės ir leidimo neturintys gavėjai vis dažniau pasitelkia plačiai prieinamas technologijas, įskaitant tas, kurios naudojamos bepilotėms orlaivių sistemoms gaminti, kad sustiprintų tradicinių įprastinių ginklų ir šaudmenų pajėgumus. Mažo pajėgumo subjektų galimybės kurti vis sudėtingesnę ginkluotę sparčiai plečiasi ir nuo jų toliau priklausys ginkluotųjų konfliktų struktūra visame pasaulyje.

Projektas *iTrace* padėjo įspėti ES valstybes nares apie šiuos pokyčius ir remti nacionalinius ir daugiašalius kovos su ginklų nukreipimu ir neteisėtomis tiekimo grandinėmis veiksmus. ES valstybės narės strateginę *iTrace* svarbą dar kartą patvirtino 2025 m. balandžio 14 d. Tarybos išvadose dėl ginklų eksporto kontrolės. Nuo pat pradžios *iTrace* veikė daugiau kaip keturiasdešimtyje nuo konfliktų nukentėjusių valstybių ir pagal šį mechanizmą buvo sukurta didžiausia pasaulyje duomenų apie nukreiptus įprastinius ginklus ir šaudmenis saugykla, taip padedant įgyvendinti Bendrąją poziciją 2008/944/BUSP (konsoliduota redakcija), Sutarties dėl prekybos ginklais 11 straipsnį, Tarptautinį atsekimo dokumentą, JT veiksmų programą dėl šaulių ir lengvųjų ginklų (ŠLG) ir Pasaulinę šaudmenų sistemą.

Vykdam projektą užfiksuota tūkstančiai nukreipimo atvejų, padėta vykdyti baudžiamąjį persekiojimą ir teikta informacija, kuria buvo grindžiamos sankcijos, taikomos subjektams, tiekiantiems ginklus, šaudmenis ir susijusius komponentus priešiškiems subjektams. Ši veikla patvirtina, kad *iTrace* yra strategiškai svarbi iniciatyva, padedanti priimti sprendimus visų rūšių ginklų kontrolės ir saugumo procesuose.

1.2. Pasitvirtino, kad įgyvendinant projektą *iTrace* labai greitai reaguojama į sparčiai kintančią pasaulinę saugumo aplinką. *iTrace* sugeneruotos informacijos paklausa toliau didėja, nes konfliktai plinta ir tampa vis labiau tarpusavyje susiję, todėl reikia sudėtingesnės tiekimo grandinių analizės ir stipresnių analitinių ir duomenų tvarkymo pajėgumų.

Todėl šiuo sprendimu siekiama pratęsti ir sustiprinti pagal Sprendimą (BUSP) 2023/387 vykdytą projektą, Sąjungos politikos formuotojams ir specialistams teikiant sistemingai renkama politikos požiūriu aktualią informaciją, kad būtų remiamos veiksmingos, įrodymais grindžiamos kovos su nukreipimu ir neteisėtu ginklų perdavimu strategijos.

1.3. Šiame sprendime numatyta toliau prižiūrėti ir stiprinti visuotinę ataskaitų dėl ginklų teikimo sistemą *iTrace*: plėsti dislokavimo vietoje veiksmus; teikti pritaikytą paramą valstybėms narėms pasitelkiant konsultacijas, specialiai pritaikytus duomenų produktus, visą parą veikiančią pagalbos tarnybą ir tikrinimą po išsiuntimo; taip pat rengti mokymus ir teikti mentorystės paslaugas nuo konfliktų nukentėjusių valstybių nacionalinėms valdžios institucijoms, kad būtų stiprinami atsekimo ir kovos su nukreipimu pajėgumai.

2. Bendri tikslai

Šiuo veiksmu bus remiamos tarptautinės pastangos kovoti su įprastinių ginklų ir šaudmenų nukreipimu ir neteisėtos prekybos jais destabilizuojančiu poveikiu, teikiant politikos požiūriu aktualią informaciją ir operacinę paramą. Konkrečiai, jį vykdam bus:

- remiamas Bendrosios pozicijos 2008/944/BUSP (konsoliduota redakcija), Sutarties dėl prekybos ginklais (SPG), JT veiksmų programos, Tarptautinio atsekimo dokumento (TAD) ir Pasaulinės šaudmenų sistemos įgyvendinimas;
- padedama valstybėms narėms įvertinti ir mažinti nukreipimo riziką;
- identifikuojami nukreipimo maršrutai, subjektai ir tinklai siekiant padėti vykdyti teismo procesus;
- stiprinamas bendradarbiavimas su JT organais, INTERPOL (iARMS), Europolu ir kitais partneriais;
- renkama informacija, aktuali tarptautinio ir regioninio bendradarbiavimo ir pagalbos prioritetinėse srityse;
- remiama SPG įgyvendinimo stebėseną ir prieš eksportą atliekamas nukreipimo rizikos vertinimas ir
- stiprinamas CAR gebėjimas dokumentuoti ir analizuoti ginklų komponentus ir technologijas.

3. Ilgalaikis tvarumas ir rezultatai

Įgyvendinant veiksmą bus sukurta patvari ir struktūruota įprastinių ginklų ir jų šaudmenų neteisėto plitimo nuolatinės stebėsenos sistema. Juo bus reikšmingai išplėstas Sąjungos institucijoms, valstybėms narėms ir tarptautiniams partneriams prieinamos su ginklais susijusios informacijos kiekis, apėptis bei analitinė vertė ir bus remiamas tikslingas veiksmingos įprastinių ginklų kontrolės ir ginklų eksporto kontrolės politikos, įskaitant sankcijas ir rizikos mažinimo priemonės, plėtojimas.

Visų pirma, įgyvendinant veiksmą:

- bus toliau pildoma ir prižiūrima *iTrace* informacijos valdymo sistema kaip ilgalaikė patikrintų duomenų apie neteisėtus įprastinius ginklus, šaudmenis, komponentus ir susijusias technologijas saugykla;
- ginklų kontrolės politikos formuotojams ir specialistams bus suteikta patikima analitinė priemonė nukreipimo rizikai nustatyti, prioritetinėms pagalbos ir bendradarbiavimo sritims apibrėžti ir regioniniams bei subregioniniams koordinavimo mechanizmams remti;
- bus išlaikytas pakankamas lankstumas, kad būtų generuojami politikai aktualūs rezultatai reaguojant į kintančius saugumo ir politikos reikalavimus;
- bus didinamas tarptautinių ir regioninių ginklų stebėsenos organizacijų veiksmingumas nuolat dalijantis informacija ir teikiant techninę paramą ir
- bus stiprinami tvarūs nacionaliniai gebėjimai nuo konfliktų nukentėjusiose valstybėse siekiant identifikuoti neteisėtus įprastinius ginklus, juos atsekti ir apie juos pranešti, taip stiprinant įsitraukimą į tarptautinius ginklų kontrolės ir teisėsaugos procesus.

4. Veiksmo aprašymas

4.1. 1 projektas. *Ginklų identifikavimo ir atsekimo techninių pajėgumų stiprinimas*

Tikslas: stiprinti nuo konfliktų nukentėjusių valstybių nacionalinių valdžios institucijų gebėjimą identifikuoti, dokumentuoti, atsekti ir valdyti neteisėtus įprastinius ginklus ir šaudmenis ir šalinti nukreipimo riziką jos susidarymo vietoje.

Veikla: rengiant pakartotines misijas vietoje ir atliekant bendrus tyrimus bus rengiami mokymai ir teikiamos mentorystės paslaugos. Veikla apims instruktavimą apie įprastinių ginklų identifikavimą ir dokumentavimą, įrodymų tvarkymą ir kilmės grandinę, Tarptautinio atsekimo dokumento įgyvendinimą, žymėjimo ir registravimo praktiką, taip pat fizinio saugumo ir atsargų valdymo vertinimą. Mokymas bus pritaikytas prie nacionalinių poreikių ir teikiamas teisėsaugos organams, prokurorams ir, kai tinkama, taikos rėmimo personalui ir JT ar ES misijoms.

Rezultatai: projektu bus sustiprinti nacionaliniai atsekimo pajėgumai, pagerinta *iTrace* vietos tyrimų grupių prieiga, padidintas renkamų duomenų kiekis bei kokybė ir remiamas SPG, TAD, JT veiksmų programos dėl ŠLG, Pasaulinės šaudmenų sistemos, 16.4.2 DVT ir Sąjungos remiamų ginklų kontrolės iniciatyvų įgyvendinimas.

Rodikliai: per projekto trejų metų laikotarpį bus surengta iki 40 mokymo ir mentorystės vizitų vietoje.

4.2. 2 projektas. iTrace sistemos priežiūra ir tyrimai vietoje

Tikslas: įgyvendinant projektą bus remiami įprastinių ginklų ir šaudmenų, platinamų nuo konfliktų nukentėjusiose vietovėse, tyrimai vietoje. Projekte prioritetas bus teikiamas valstybėms, kurios kelia ypač didelį susirūpinimą valstybėms narėms, įskaitant, *inter alia*, Iraką, Jemeną, Libaną, Libiją, Siriją, Somalį, Sudaną ir Ukrainą⁸. Šie tyrimai vietoje suteiks konkrečių įrodymų apie sukilėlių ir teroristų pajėgoms nukreiptus įprastinius ginklus – kitu atveju tokie įrodymai išorės stebėtojams (įskaitant ginklus eksportuojančias ES valstybes nares) būtų nematomi. Juos vykdant taip pat bus atsekamos ginklų, šaudmenų ir jų sudedamųjų dalių bei technologijų tarpusavio sąsajos šiuose skirtinguose nuo konfliktų nukentėjusiuose regionuose. CAR prašys išankstinio ES Tarybos Ginklų neplatavimo ir eksporto darbo grupės patvirtinimo prieš pradėdama didelio masto veiklą visose valstybėse, kuriose anksčiau *iTrace* tyrimai vietoje nebuvo atliekami arba nebuvo įgyvendinamos *iTrace* mokymo ir mentorystės programos.

Veikla: bus dislokuojami kvalifikuoti ginklų ekspertai siekiant atlikti neteisėtų įprastinių ginklų, šaudmenų, komponentų ir susijusių technologijų, paimtų konfliktų paveiktoje aplinkoje, analizę vietoje. Veikla apims patobulintą fotografinį dokumentavimą; teismo ekspertizės naudojimą; nutrintų ar pažeistų žymų atgaminimą; gamintojo, importuotojo ir galutinio naudotojo informacijos tikrinimą; taip pat susijusios pakuotės, siuntimo ir logistikos dokumentų analizę. Atliekant tyrimus taip pat bus vertinamos naudojimo, modifikavimo ir pritaikymo mūšio lauke tendencijos, įskaitant komercinių komponentų ir besiformuojančių technologijų integravimą.

Visi patikrinti įrodymai bus įkeliami į informacijos valdymo sistemą *iTrace* ir, kai tinkama, į internetinį kartografinio atvaizdavimo portalą, kad būtų galima atlikti lyginamąją analizę apimant įvairius regionus ir laikotarpius. Bendradarbiaujant su patikimais vietos partneriais bus remiamas nepertraukiamas duomenų rinkimas, o vykdant struktūruotą veiklos koordinavimą su valstybėmis narėmis bus aiškiau nustatyta tyrimų aprėptis, sprendžiami opūs klausimai ir vengiama interesų konfliktų.

⁸ Taip pat apima darbą, kuriuo remiamas Tarybos sprendimas 833/2014 (konsoliduota redakcija), įskaitant Ukrainoje dokumentuotus objektus.

Rezultatai: įgyvendinant projektą bus parengtas patikimų ir palyginamų įrodymų apie nukreipimą ir neteisėtą prekybą įvairiose veiksmų vietose rinkinys. Tai pagerins valstybių narių supratimą apie neteisėtas tiekimo grandines, neteisėtos prekybos metodus ir slėpimo būdus, taip pat sustiprins jų pajėgumus nutraukti neteisėtus perdavimus vykdant eksporto kontrolę, taikant sankcijas ir teisėsaugos veiksmus.

Rodikliai: per projekto trejų metų laikotarpį bus įvykdyta iki 75 dislokavimo vietoje procedūrų, prireikus įskaitant dislokavimo pratęsimą.

4.3. 3 projektas. Pritaikyta parama valstybėms narėms

Tikslas: teikti valstybių narių ginklų eksporto kontrolės institucijoms ir politikos formuotojams pritaikytą operacinę ir analitinę paramą, susijusią su nukreipimo rizika ir kontrole po eksporto.

Veikla: parama apims reguliarias dvišales konsultacijas ir vizitus sostinėse, visą parą veikiančią pagalbos tarnybą, saugių internetinių suvestinių, per kurias perduodami šifruotų *iTrace* duomenų srautai, techninę priežiūrą, visuotinės ataskaitų dėl ginklų sistemos *iTrace* techninę priežiūrą, saugumo užtikrinimą ir esminius patobulinimus, įskaitant peržiūrėtą duomenų modelį ir mašininio mokymusi grindžiamą duomenų įvedimą ir analizę, taip pat tikrinimo po išsiuntimo arba po pristatymo misijų rengimą gavus oficialų prašymą.

Rezultatai: įgyvendinant projektą bus sustiprinti nukreipimo rizikos įvertinimai, pagerinta stebėseną po eksporto, paremti sprendimai dėl licencijų išdavimo pagal Bendrąją poziciją 2008/944/BUSP bei SPG ir sudarytos palankesnės sąlygos informacija pagrįstam dalyvavimui tarptautinės politikos procesuose.

Rodikliai: iki 20 vizitų į valstybių narių sostines; nepertraukiamas rezultatų suvestinių ir pagalbos tarnybos paslaugų teikimas.

4.4. 4 projektas. Informavimo veikla, politinės rekomendacijos ir veiksmų koordinavimas tarptautiniu mastu

Tikslas: skatinti veiksmingai panaudoti *iTrace* rezultatus, stiprinti tarptautinį veiklos koordinavimą ir dalijimąsi informacija remiant įprastinės ginkluotės kontrolę.

Veikla: veikla apims dalyvavimą tarptautinėse konferencijose ir politikos procesuose, tikslinį diplomatinį angažavimąsi, paramą teikiant politines rekomendacijas ir formalių susitarimų dėl dalijimosi informacija su atitinkamomis organizacijomis, galinčiomis teikti duomenis sistemai *iTrace*, parengimą.

Rezultatai: geresnis tarptautinis informuotumas apie *iTrace*, glaudesnis bendradarbiavimas su ES nepriklausančiais partneriais ir didesnis ginklų kontrolės ir sankcijų sistemų politikos suderinamumas.

Rodikliai: projekto laikotarpiu bus atlikta iki 50 informavimo ir politinių rekomendacijų teikimo veiksmų.

4.5. 5 projektas. iTrace mokslinių tyrimų dokumentai

Tikslas: remiantis *iTrace* duomenimis parengti patikimus mokslinių tyrimų dokumentus, kuriais būtų grindžiami politiniai debatai ir operacinės atsakomosios priemonės, taikomos nukreipimui ir neteisėtai prekybai.

Veikla: išsami analizė, kuria remiantis parengiama, peržiūrima, paskelbiama ir išplatinama iki 20 į politiką orientuotų dokumentų, kuriuose nagrinėjami svarbiausi neteisėtos prekybos dėsningumai, regioninės tendencijos ir kylanti rizika.

Rezultatai: didesnis *iTrace* duomenų politinis aktualumas, didesnis skaidrumas ir nuolatinis veiksmo matomumas tarptautinės politikos ir žiniasklaidos aplinkoje.

4.6. 6 projektas. Įprastinių ginklų, šaudmenų ir komponentų atsekimas ir tyrimai

Tikslas: tenkinti oficialius atsekamumo prašymus ir vykdyti susijusius tyrimus siekiant nustatyti nukreipimo mechanizmus, neteisėtą tolesnį perdavimą, sankcijų pažeidimus ir neteisėtų įprastinių ginklų tiekimo tinklų struktūrą.

Veikla: nacionalinėms vyriausybėms ir atitinkamiems subjektams bus pateikta tęstinė atsekamumo prašymų, susijusių su įprastiniais ginklais, šaudmenimis ir komponentais, dokumentuotais atliekant *iTrace* tyrimus, programa. Ši veikla bus remiama tolesniu analitiniu darbu, įskaitant tiekimo grandinės atkūrimą, tinklo kartografinį atvaizdavimą ir finansinių, logistikos bei tarpinių subjektų, dalyvaujančių nukreipime, įvertinimą. CAR toliau tirs ir taikys besiformuojančias technologijas ir metodikas, kad būtų padidintas atsekamumas ir analitinis išsamumas.

Atsekimo veikla bus glaudžiai koordinuojama su eksportuojančiomis ir tranzito valstybėmis, visų pirma valstybių narių ginklų eksporto kontrolės institucijomis, ir padės nustatyti tolesnio neteisėto perdavimo atvejus, nukreipimą po eksporto ir galutinių naudotojų įsipareigojimų pažeidimus. Išvados padės pagrįsti tikslines kovos su nukreipimu priemones, įskaitant eksporto licencijų išdavimo rizikos vertinimus, sankcijų įgyvendinimą ir tinklų veiklos suardymo galimybes.

Rezultatai: įgyvendinant projektą bus dar labiau išplėsta visuotinė duomenų apie atsektus su konfliktais susijusius ginklus ir šaudmenis saugykla, pagilintas supratimas apie žmogiškuosius, finansinius ir logistinius nukreipimo aspektus, politikos formuotojams suteikta įgyvendintinių galimybių spręsti neteisėto perdavimo problemą, papildant tradicinius ginklų embargus ir eksporto kontrolę.

5. Projektų įgyvendinimo vietos

Projektai bus įgyvendinami dislokuojant darbuotojus nuo konfliktų nukentėjusiuose regionuose, vykdant dvišalę veiklą valstybių narių sostinėse, dalyvaujant tarptautiniuose forumuose ir vykdant mokslinių tyrimų bei leidybos veiklą pasirinktose Europos vietose.

6. Trukmė

Bendra veiksmo trukmė – 36 mėnesiai.

7. Įgyvendinantis subjektas ir Sąjungos matomumas

CAR išsiunčia nedideles vietos tyrimų grupes dirbti kartu su vietos gynybos ir saugumo pajėgomis, taikos palaikymo / taikos rėmimo darbuotojais ir kitais įgaliojimus saugumo srityje turinčiais subjektais. Tais atvejais, kai tos pajėgos / misijos užtikrina neteisėtų ginklų arba įrodymų rinkimo vietų apsaugą, CAR grupės surenka visus turimus įrodymus apie juos ir jų naudotojų grupes. Tada CAR atseka visus pagal unikalų numerį identifikuotinus objektus ir atlieka neteisėto jų perdavimo, tiekimo grandinių ir paramos šalims, kurios kelia grėsmę taikai ir stabilumui, plataus masto tyrimus.

Bendradarbiaudama su nacionalinėmis eksporto licencijas išduodančiomis institucijomis ir nevyriausybiniais subjektais CAR atkuria tiekimo grandines, atsakingas už ginklų pristatymą į ginkluotųjų konfliktų zonas – nustato neteisėtą veiklą ir ginklų nukreipimą iš teisėtos į neteisėtą rinką. CAR surinktą informaciją užregistruoja visuotinėje ginklų stebėsenos sistemoje *iTrace*, kuri yra didžiausia duomenų apie konflikto zonų ginklus saugykla pasaulyje – joje yra daugiau kaip 1 mln. įrašų apie konflikto zonų ginklus, šaudmenis bei susijusius reikmenis.

CAR naudoja šią informaciją, kad a) perspėtų valstybes nares apie įprastinių ginklų ir jų šaudmenų nukreipimą ir b) sudarytų sąlygas imtis tikslių kovos su nukreipimu iniciatyvų, be kita ko, peržiūrėtų eksporto kontrolės priemonių ir tarptautinės diplomatijos veiksmų.

Pasitvirtino, kad taikant šią metodiką nukreipimo atvejai nustatomi beveik iškart, kadangi CAR vietos grupės informuoja valstybes nares apie nukreiptus ginklus dar būdamos dislokuotos konfliktų paveiktose vietovėse. Buvo atvejų, kai CAR grupės neleistinus pakartotinio perdavimo atvejus nustatė nepraėjus nė dviem mėnesiams nuo ginklų išvežimo iš gamyklos.

Pagal Sprendimą (BUSP) 2019/2191 buvo padedama CAR tęsti ir plėsti projekto *iTrace*, nustatyto 2013 m. lapkričio 25 d. Sprendimu 2013/698/BUSP ir atnaujinto sprendimais (BUSP) 2015/1908, (BUSP) 2017/2283, (BUSP) 2019/2191 ir (BUSP) 2023/387, įgyvendinimą. Tais projektais – vadinamais atitinkamai *iTrace I, II, III, IV* ir *V* – mechanizmas *iTrace* buvo įtvirtintas kaip svarbi konflikto zonų ginklų stebėsenos iniciatyva visame pasaulyje ir pagal jį buvo suteikta tiesioginė parama ES eksporto licencijas išduodančioms institucijoms ir ginklų kontrolės politikos formuotojams. Paskiausią kartą didelę projekto *iTrace* svarbą ES valstybės narės pripažino 2025 m. balandžio 14 d. Tarybos išvadose dėl ginklų eksporto kontrolės, kuriose Taryba įsipareigojo toliau remti ir toliau plėtoti visuotinį ataskaitų dėl neteisėtų įprastinių ginklų ir jų šaudmenų teikimo mechanizmą *iTrace*.

Be to, 2015 m. gruodžio 2 d. ES kovos su neteisėta prekyba šaunamaisiais ginklais ir sprogmenimis ir jų naudojimu veiksmų plane paraginta „išplėsti *iTrace* naudojimą“ ir rekomenduota, kad nacionalinės teisėsaugos institucijos, nustačiusios ginklų ir šaudmenų nukreipimo atvejį, rezultatus patikrintų pagal įrašus *iTrace*. 2019 m. CAR sudarė susitarimo memorandumą su Europolu, kad padėtų vykdyti šią veiklą. Be to, CAR įvedė *iTrace* duomenis į INTERPOL sistemą iARMS ir padėjo INTERPOL nustatyti informaciją apie ginklus, kurią į sistemą iARMS įkėlė valstybės narės.

CAR imasi visų reikiamų priemonių, kad būtų viešai paskelbta apie tai, kad šį veiksmą finansavo Europos Sąjunga. Tokios priemonės bus vykdomos vadovaujantis Europos Komisijos parengtu ir paskelbtu Komunikacijos apie Europos Sąjungos išorės veiksmus ir jų matomumo užtikrinimo vadovu.

Tuo būdu CAR, tinkamai naudodama įvaizdžio kūrimo ir viešinimo priemones, užtikrins Sąjungos įnašo matomumą, akcentuodama Sąjungos vaidmenį, užtikrindama jos veiksmų skaidrumą ir didindama informuotumą apie priežastis, dėl kurių priimtas sprendimas, taip pat apie Sąjungos paramą įgyvendinant sprendimą ir šios paramos rezultatus. Projekto metu parengta medžiaga bus aiškiai pažymėta Sąjungos vėliavos ženklu laikantis Sąjungos gairių dėl tikslaus vėliavos naudojimo ir vaizdavimo.

8. Nacionalinių vyriausybių partneriams skirti metodai ir apsaugos priemonės

Veiksmu *iTrace* bus užtikrintas politiniu požiūriu subalansuotas ataskaitų teikimas. Vadovaujantis pagrindiniais CAR principais – nepriklausomumo ir objektyvumo principais, įgyvendinant šį veiksmą bus pranešama apie neteisėtus įprastinius ginklus ir jų šaudmenis, taip pat jų gamybai ir eksploatavimui reikalingus komponentus ir technologijas, kuribus CAR vietos tyrimų grupės dokumentavo konfliktų paveiktose valstybėse, nedarant poveikio jų rūšiai ar kilmei ir neatsižvelgiant į tuos ginklus laikančios šalies ryšius. CAR pripažįsta, kad valstybės narės, kurios atskleidžia informaciją skaidrumo tikslais, gali leisti, kad būtų vykdoma griežtesnė jų ginklų eksporto viešoji kontrolė. Todėl CAR pagal visas įmanomas galimybes:

- a) savo viešose ataskaitose nurodys valstybes nares, kurios suteikė informaciją pagal veiksmą *iTrace* viešojo skaidrumo tikslais, ir
- b) užtikrins, kad *iTrace* viešai teikiamose ataskaitose pirmiau paminėtos valstybės narės būtų griežtai atskiriamos nuo tų valstybių, kurios nuolat neatskleidžia informacijos, kuri būtų naudinga *iTrace* tyrimams.

8.1. Veiklos aiškumas

CAR prašys išankstinio ES Tarybos Ginklų neplatavimo ir eksporto darbo grupės patvirtinimo prieš pradėdama didelio masto veiklą visose valstybėse, kuriose anksčiau *iTrace* tyrimai vietoje nebuvo atliekami arba nebuvo įgyvendinamos *iTrace* mokymo ir mentorystės programos. Visuose tokiuose prašymuose bus išdėstytas CAR tyrimų ir metodų, numatytų valstybei, kurioje gali būti vykdoma veikla, platus mastas. Šio Tarybos sprendimo priėmimo metu *iTrace* programos anksčiau buvo vykdomos šiose šalyse: Afganistane, Bahreine, Benine, Burkina Faso, Kamerūne, Centrinės Afrikos Respublikoje, Čade, Kongo Demokratinėje Respublikoje, Dramblio Kaulo Krante, Egipte, Etiopijoje, Gambijoje, Ganoje, Indijoje, Irake, Izraelyje, Jordanijoje, Kenijoje, Libane, Libijoje, Malyje, Mauritanijoje, Maroke, Mozambike, Mianmare, Nepale, Nigeryje, Nigerijoje, Pakistane, Filipinuose, Saudo Arabijoje, Senegale, Somalyje, Somalyje, Pietų Sudane, Sudane, Sirijoje, Toge, Tunise, Turkijoje, Ugandoje, Ukrainoje, Jungtiniuose Arabų Emyratuose ir Jemene.

8.2. Šališkumo švelninimas

CAR pripažįsta, kad nuo nacionalinių vyriausybių informacijos, pateikiamos reaguojant į atsekamumo prašymus, išsamumo lygio – vienos iš jų visai nepateikia atsakymų, o kitos atskleidžia visą informaciją ir pateikia perdavimo dokumentus – gali priklausyti valstybėse narėse užtikrinamo viešumo lygio skirtumai. CAR įsipareigoja sušvelninti bet kokį susijusį šališkumą, kuris galėtų atsirasti *iTrace* ataskaitose dėl šių atsakymų į atsekamumo prašymus skirtumų:

- a) teksto pradžioje aiškiai nurodydama visus įgyvendinant veiksmą *iTrace* praneštus atvejus, kai valstybės narės tokiu būdu skaidriai sureagavo į atsekamumo prašymus, kad, kai taikytina, būtų nedviprasmiškai patvirtintas perdavimų, dėl kurių pateikiami tokie atsekamumo prašymai, teisėtumas;
- b) teksto pradžioje aiškiai nurodydama visus įgyvendinant veiksmą *iTrace* praneštus atvejus, kai valstybės nesusureagavo į atsekamumo prašymus, pareikšdama, kad „atsižvelgdama į tai, kad negautas atsakymas į atsekamumo prašymą, CAR negali patvirtinti atitinkamo perdavimo teisėtumo“ (tai netaikoma tais atvejais, kai valstybės narės, reaguodamos į konkrečius atsekamumo prašymus, nurodo priežastis, dėl kurių jos negalėjo skubiai arba išsamiai atsakyti), ir

8.3. Atsekamumo procesas

Valstybės narės ir nevyriausybiniai subjektai reaguoja į įgyvendinant projektą *iTrace* CAR pateiktus atsekamumo prašymus visiškai savo nuožiūra pagal nacionalinės teisės aktus dėl eksporto kontrolės ir duomenų konfidencialumo. Tačiau atsekamumo procesas yra konkrečiausias būdas patikrinti CAR viešuose rezultatuose pateiktos informacijos tikslumą. Įspėdama šalis apie nukreipimą prieš viešai paskelbdama informaciją (per *iTrace* arba CAR leidiniuose), CAR suteikia atsekamumo informacijos gavėjams galimybę reaguoti į „įtarimus“ ir juos pašalinti.

CAR iš pradžių atsekamumo prašymus dėl objektų, kurių eksportas kontroliuojamas, elektroninėmis priemonėmis nusiunčia konkrečios vyriausybės nuolatinei atstovybei Jungtinėse Tautose Niujorke, tačiau ji ragina nacionalines vyriausybes dėl administracinių priežasčių paskirti kontaktinį punktą sostinėje, kuris ateityje palaikytų ryšius su veiksmu *iTrace*⁹. Nekontroliojamų objektų atveju CAR atsekamumo prašymus elektroninėmis priemonėmis siunčia gamybos arba eksporto subjektams.

Atsekamumo procesas vykdomas pagal CAR vidaus standartinę veiklos procedūrą 02.02 ir jį sudaro šie etapai:

- a) surinkusios duomenis, vietos tyrimų grupės, kurios privalo atsekti įprastus ginklus ir jų šaudmenis, pažymi juos atsekamumo tikslais visuotinėje ataskaitų dėl ginklų teikimo sistemoje *iTrace*;
- b) CAR Atsekamumo padalinys peržiūri visus kitus vietoje surinktus duomenis ir kartu su CAR Analitiniu padaliniu pradeda rengti papildomus atsekamumo prašymus, kurių, jo nuomone, reikia;
- c) atsekamumo tikslais atrinktų objektų atžvilgiu sistema automatiškai: i) kiekvienam iš objektų priskiria atsekamumo prašymo numerį; ii) sujungia atsekamumo prašymus dėl vieno ar daugiau objektų, kilusių iš tos pačios valstybės, į vieną bendrą atsekamumo pranešimą ir iii) kiekvienam atsekamumo pranešimui priskiria kontaktinį numerį;
- d) išsiuntus atsekamumo prašymą prasideda 28 dienų laukimo laikotarpis, kuris priklauso nuo nacionalinių procedūrų, pavyzdžiui, valstybėse narėse. Tuo laukimo laikotarpiu CAR dokumentuose negali būti skelbiami duomenys apie jokią objektą arba daroma nuoroda į jį;
- e) jei pasibaigus 28 dienų laikotarpiui Atsekamumo padalinys negauna atsakymo į atsekamumo prašymą, jis gali (el. paštu arba telefonu) perduoti priminimą; turi būti saugomi visų ryšių įrodymai. Dėl tokio priminimo naujas 28 dienų laikotarpis neskaičiuojamas;

⁹ Valstybėms narėms primenama, kad įsipareigojimai pagal Tarptautinį atsekimo dokumentą (TAD) ir Sutartį dėl prekybos ginklais (SPG), susiję su įrašų saugojimu ne trumpiau nei 10 metų, jokiū būdu neriboja valstybių narių galimybės dalytis informacija, kai atitinkami įrašai saugomi ilgiau, nei TAD ir SPG nustatyta minimali saugojimo trukmė. Valstybės narės raginamos su projektu *iTrace* dalytis visa turima informacija, susijusia su ginklų, šaudmenų ir susijusių reikmenų gamyba ir perdavimu, jei tokių įrašų turima ir nepriklausomai nuo to, kada jie buvo parengti.

- f) kai Atsekamumo padalinys gauna atsakymą į atsekamumo prašymą, apie tai jis praneša visiems atitinkamiems darbuotojams. Atitinkami darbuotojai apsvarsto atsakymą kartu su Atsekamumo padaliniu ir sprendžia dėl veiksmų eigos (t. y. ar atsakančioji šalis atsakė į CAR klausimus? Ar CAR turi imtis tolesnių susijusių veiksmų arba prašyti paaiškinimų? Ar CAR gali pranešti apie atsakymo teisę?);
- g) gavęs visus paaiškinimus, Atsekamumo padalinys parengia pranešimą apie atsakymo teisę. Tai – glausta atsakyme į CAR prašymą pateiktos informacijos santrauka ir įspėjimai apie tai, kad pateikta ne visa arba neišsami informacija. Tekstas parengiamas taip, kad jį būtų galima pažodžiui atkartoti *iTrace* bei kituose CAR dokumentuose, ir jame turi būti visapusiškai atsižvelgiama į atsakyme į atsekamumo prašymą respondento pateiktą informaciją. Atsekamumo padalinys perduoda teksto projektą grupei, atsakingai už prašymą pateikti atsekamumo duomenis peržiūros tikslais. Patvirtinus teksto priėmimą, ta grupė raštu praneša apie tai Atsekamumo padaliniui, o Atsekamumo padalinys išsiunčia pranešimą apie atsakymo teisę. Valstybėms narėms primenama, kad susitarimu dėl pažodinio atsakymo teisės teksto siekiama užtikrinti tik pranešimo tikslumą, o ne apriboti pranešimo apie visą objekto kilmės grandinę aprėptį. Išskyrus atvejus, kai yra akivaizdžių klaidų, į atsakymo teisę įtraukiant visą informaciją turėtų būti siekiama kuo išsamiau paaiškinti objekto tapatybę, gamybą, eksportą, importą, galutinius naudotojus ir nurodytą galutinį naudojimą, įskaitant visų pirmiau minėtoje veikloje dalyvaujančių šalių pavadinimus;
- h) išsiuntus pranešimą apie atsakymo teisę prasideda papildomas 28 dienų laukimo laikotarpis, kurio metu CAR paprašo atsakančiosios šalies pasiūlyti atsakymo teisės teksto papildymų ar pakeitimų;
- i) jei atsakančioji šalis pasiūlo atsakymo teisės teksto pakeitimų, CAR pakeičia tekstą ir iš naujo paskelbia pranešimą apie atsakymo teisę. Kaskart, kai Atsekamumo padalinys iš naujo paskelbia pranešimą apie atsakymo teisę, prasideda naujas 28 dienų laukimo laikotarpis. Šis procesas gali būti kartojamas tol, kol CAR nusprendžia, kad buvo užbaigtas konstruktyvus pasikeitimas informacija. CAR neprivalo priimti pranešimo apie atsakymo teisę pakeitimų *ad infinitum*;
- j) su atsakymo teise susijęs procesas užbaigiamas, kai atitinkama vyriausybė arba subjektas informuoja CAR, kad tekstas yra priimtinas, arba kai CAR mano, kad atitinkamos vyriausybės arba subjekto pasiūlyti papildomi pakeitimai yra negaliojantys arba bereikalingi, arba kai 28 dienų laukimo laikotarpis baigiasi negavus jokio atsakymo. Jei vyriausybė praneša nesutinkanti su CAR, o CAR mano, kad nurodyti aspektai yra negaliojantys arba bereikalingi, CAR privalo tuos prieštaravimus nurodyti atsakymo teisės tekste. Jei atsakyme trūktų informacijos, susijusios su objekto gamyba, savybėmis ar tiekimo grandine, CAR gali remtis savo identifikavimo pajėgumais ar kitais patikimais šaltiniais, kad pagrįstų savo išvadas ir viešas ataskaitas;
- k) tais atvejais, kai su atsakymo teise susijęs procesas dar vyksta ir netrukus bus paskelbtas atitinkamas tekstas, likus dviem savaitėms iki galutinio teksto patvirtinimo CAR atsakančiajai šaliai praneša, kad po galutinio teksto patvirtinimo dienos papildomi redakciniai pakeitimai į atitinkamą paskelbtą tekstą nebus įtraukti;

- l) kai Atsekamumo padalinys į atsakymo teisės tekstą įtraukia visus pakeitimus ir papildymus, jis perduoda teksto projektą grupei, atsakingai už prašymą pateikti atsekamumo duomenis peržiūros tikslais. Patvirtinus teksto priėmimą, CAR grupė apie tai raštu praneša Atsekamumo padaliniiui. Gavus patvirtinimą atsakymo teisės tekstas tampa galutiniu ir jame nebegali būti daroma jokių papildomų pakeitimų. Tada šis tekstas turi būti pažodžiui atkartotas visuose viešuose ar neviešuose dokumentuose, susijusiuose su tuo konkrečiu atveju. Todėl Atsekamumo padalinys ir atitinkamos grupės, prieš paskelbdami atsakymo teises, privalo susitarti dėl viso pažodinio teksto ir
- m) jei vyriausybė arba subjektas savo atsakyme į CAR atsekamumo prašymus nurodo kitą punktą tiekimo grandinėje, CAR tai šaliai pateikia naują atsekamumo prašymą ir atsekamumo procesas pradedamas iš naujo nuo a punkto.

8.4. Išankstinis pranešimas

CAR išsiunčia išankstinį pranešimą visoms šalims, kurios yra dažnai nurodomos *iTrace* skelbiamuose dokumentuose. Tai daroma pateikiant oficialų pranešimą – jį parengia netrukus paskelbtino dokumento autorius, o nusiunčia Atsekamumo padalinys. Išankstiniame pranešime apibūdinama, kaip ataskaitoje bus nurodytos vyriausybės ar kito minėto subjekto ir atitinkamo atvejo sąšajos, ir juo siekiama užtikrinti, kad:

- a) CAR būtų atlikusi išsamų patikrinimą dėl visų įtarimų jos dokumentuose nurodytų subjektų atžvilgiu ar juose pateiktų nuorodų į tuos subjektus ir
- b) CAR dokumentuose pateikta informacija būtų tiksli ir teisinga.

Išsiuntus išankstinį pranešimą prasideda 14 dienų laukimo laikotarpis, kurio metu CAR paprašo jo gavėjų patikrinti pateiktos informacijos tikslumą ir pateikti prieštaravimų. Šiuo 14 dienų laikotarpiu CAR dokumentuose negali būti skelbiami duomenys apie konkretų objektą arba daroma nuoroda į jį.

9. Ataskaitų teikimas

Aprašomosios ataskaitos bus teikiamos kas ketvirtį, remiantis *iTrace* suvestinėje prieinamais tikralaikiais duomenimis, jose bus išsamiai apibūdinta veikla ir rezultatai pagal projektus.